

זה בנינו ואלמדה

אצרות דעת, נספי חיוק ופיקי הדרכה מלוקטים מאוצר שיעוריו של הגדול רבי שמעון שפיצער שליט"א

גם פורים

בשנת ג'ת"ד או בשנת ה'תשפ"ד?

בימים ההם בומץ הזה!

(ד.א.) "קרייתא זו הלילא", היינו שקריאת המגילה היא ההלל שאומרים על הנס. בקריאת המגילה משבחים ומהללים את ה' ומפרסמים את הנס, אך מדברי הרמב"ם למדנו שאין זו אמירת הלל על הנס המסוים כפריעת חוב בעלמא, אלא היא אמירת הלל על שהקב"ה מקיים את הבטחתו ליראיו החוסים בו. כי כל מה שעבר על בני ישראל, בתחילה עם גזירת המן ואח"כ עם הישועה שהגיעה להם, לא מעשה חדש היה, אלא היה קיום של פסוקים המפורשים בתורה שנאמר בפרשת ואתחנן "ומי גוי גדול אשר לו אלוקים קרובים אליו כה' אלוקיני בכל קראינו אליו" - הקב"ה קרוב לבניו, הוא שומע לתפילותיהם ומצילם.

והאמת שאף הפסוקים האלה אינם הנקודה העיקרית, אלא הסבר הם לדיבור הראשון שבעשרת הדברות - אנכי ה' אלוקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים. הקב"ה הורידנו למצרים ואח"כ העלנו משם, הכל כדי לעשותנו ממלכת כהנים וגוי קדוש, ומשמעות הדבר שכלל ישראל נבחר ונזדכך להיות בריה מיוחדת בעלי השגחה מיוחדת, ומעתה כשיש לו איזו צרה, הוא מחמת חשבון מיוחד כי הקב"ה רוצה להעלותו במדרגה, ואם יתנהג כראוי בעת צרתו, לא יתכן שלא ישמע הקב"ה לתפלתו, שהרי זה הוא עיקר התכלית, לקרבו אל הקב"ה.

נמצא שמעשה המגילה הוא הסבר ליסודות הדת, והרי הם באמת זקוקים להסבר, והראיה הגדולה ביותר שהם זקוקים להסבר, שהרי אנשים רבים טועים בעניינים אלה - איך פועלת

שהבטחנו בתורה "כי מי גוי גדול אשר לו אלוקים קרובים אליו כה' אלקינו בכל קראנו אליו". נמצא דוהי מעצם התקנה של קריאת המגילה "כדי להודיע לדורות הבאים", ולכך שפיר אומרים בתכלית קריאת המגילה: "להודיע שכל קורך לא יבושו ולא יכלמו לנצח כל החוסים בקב"ה!"

הבוטח אינו מתבייש!

הנה יש לך שהאדם שרוי בצרה, וכל רואיו מרחמים עליו או צוחקים ממנו בליבם, אך הוא אינו נבהל, אלא אומר לכל שומע: "עוד תראו שה' יעזור לי. איך יעזור לי? איני יודע, אבל בטוח אני שיעזור לי". הם מסתכלים עליו שוב ואינם יודעים אם לצחוק או לבכות - "הוא פתי מאמין. עדיף שישלים עם מצבו". אך האדם אומר: "טוב לי, כי אני יודע שהקב"ה מוליק אותי אל הישועה". ובכן, מה היה קורה אם המצב היה מחמיר והולך ובטחנו לא היה מוליכו אל הטוב הנגלה? הלא היה מתמלא בושה, שהרי אמר לכל העולם שהוא בוטח שעוד מעט קט תבוא ישועתו. לזה אומרים: "להודיע שכל קורך לא יבושו" - כל שהוא מקווה באמת, לא מחמת רצונו האישי מפני שהוא חפץ להשיג איזה דבר, אלא מפני שהוא מאמין באמונה שלמה שהקב"ה יושיע אותו כפי רצונו יתברך, ובשעה שהוא יתברך יחליט, אזי לא יתכן שיגיע לידי בושה.

זה מה שמעשה המגילה מלמד אותנו!

הסבר ליסודות הדת

הבינני ואלמדה: הנה חז"ל אמרו במסכת מגילה

בפיט "אשר הניא" שאומרים לאחר קריאת המגילה, אנו אומרים: "תשועתם היית לנצח ותקוותם בכל דור ודור". פירוש: התשועה שהיתה אז לבני ישראל, היתה תשועה נצחית, ותקוותם שהיתה להם אשר היא זו שגרמה לישועה שתבוא, נשארת להם לדורי דורות!

פירושו של דבר שהישועה בימי מרדכי ואסתר יסדה אצל בני ישראל לדורות הן את התקווה לישועת ה', והן את הישועה עצמה. וזה בא להודיע שכל קורך, המקווים לישועת ה', לא יבושו ולא יכלמו לנצח כל החוסים בקב"ה. שלוש לשונות של בטחון יש כאן: ישועה, קיוו, וחסיין, ללמדנו לדורות שבעלי הבטחון אין להם לא בושה ולא כלימה!

הלך א'

יסוד קריאת המגילה להודיע!

הבינני: וכתב הגרי"ז מבריסק זצ"ל (חידושי הגרי"ז סי' קצט) לבאר מדוע יסד כן הפייט, ולכאורה אין לו שייכות לענין הפיוט.

ואלמדה: ותוכן דבריו שהוא על פי מה שכתב הרמב"ם (בהקדמות)

למשנה תורה בסוף מנין המצות הקצר, כשהוא מבאר למה אין במצוות דרבנן משום "בל תסיף" ומשום "אין נביא רשאי להוסיף דבר מעתה", וזה לשון הרמב"ם: "וציוו לקרות המגילה בעונתה כדי להזכיר שבחי של הקב"ה ותשועות שעשה לנו, והיה קרוב לישועתנו כדי לברכו ולהללו (בקריאת המגילה כוונתנו לספר שנתקיים בנו מה שאמר דוד המלך ע"ה: "קרוב ה' לכל קוראיו לכל אשר יקראוהו באמת, רצון יראיו יעשה ואת שוועתם ישמע וישיעם"), וכדי להודיע לדורות הבאים שאמת מה

מקרא מגילה:

למה קוראים את המגילה בכל שנה? והאם יכולים לפעול 'נס פורים' בימינו?

משתה ושמחה:

למה יש כוח מיוחד לקבל התפילות כפורים? וכיצד נושע האברך תושב אופקים כפורים?

אהבת רעים

(משלוח מנות ומתנות לאביזנים)

משלוח מנות רוחני - מהו?

האם יש ענין לשלוח 'משלוח מנות' להכרי 'לשעבר'?

מצוות החג בהכנה מעמיקה ומחודשת!

שמונה שנים, והוא לא נשבר...

כתוב במגילה: "ויאמרו עבדי המלך אשר בשער המלך למרדכי מדוע אתה עובר את מצות המלך, ויהי כאמרם אליו יום ויום ולא שמע אליהם ויגידו להמן לראות היעמדו דברי מרדכי כי הגיד להם אשר הוא יהודי".

המן מאיים להרוג את כל מי שלא ישתחוה לו, וכולם משתחווים מחמת יראה, אך מרדכי אינו משתחוה, הוא אינו ירא. שואלים אותו: "מה הפירוש אינך ירא? הרי אתה מסכן את עצמך!". ומרדכי משיב: "אינני מסכן את עצמי, אך יהודי אנכי, וכיהודי אין לי כלום אתו – וכי הוא יכול לעשות לי משהו?! חיי תלויים אך ורק בהקב"ה". רצו לראות מה באמת יהיה בסופו. העולם רצה לראות אם הוא מדבר לענין או לא.

היכן כתוב הסוף?

ובכן, היכן כתוב במגילה מה היה הסוף? כתב הגר"א מוילנא זצ"ל: הסוף כתוב בסוף המגילה – "ורבים מעמי הארץ מתייהדים כי נפל פחד היהודים עליהם". 'רבים' בלשון הקודש פירושו גם חשובים, אותם שרים שביקשו בתחילה לראות היעמדו דברי מרדכי, התייהדו עכשיו בראותם שעמדו דבריו, כי המן נחל מפלה גדולה ומרדכי עלה מעלה מעלה. הם התייהדו מפני שהבינו מה זה להיות יהודי ואמרו: "אף אנו רצוננו להיות כאלה".

והרי לך ביאור נוסף בנוסח הפיוט "להודיע שכל קוין לא יבושו" – להודיע לכל האנשים מסביב אשר יש להם ספיקות בנוגע למצבו של בעל הבטחון מה יהיה בסופו, "שכל קוין לא יבושו" - מרדכי הצדיק יודע היטב מה הוא מדבר! וזהו חלק ממעשה המגילה. מרדכי הצדיק לא פחד מכלום, משום שידע והאמין במאה אחוז שאף אחד אינו יכול לעשות לו מאומה, ובסוף כשהמן נפל והוא הועלה לגדולה, חפו פני כולם מרוב בושה בראותם שצדק דבריו.

יסוד גדול הוא אשר משמעותו **האדם צריך לעמוד בשמחה ובשלמות הנפש הגם שעדיין אין רואה שום מהלך, וכל זה מפני שהוא מאמין שהקב"ה יעזור לו** – 'אני יודע שהקב"ה יושיע אותי. כמה זמן זה יקח, אינני יודע, אבל תראו שהוא יושיע אותי'. אכן בדרך כלל אין האדם אוהב לומר זאת בפירוש, כי הוא חושש שמא בסוף לא ייושע ויתבייש. אבל מי שאומר זאת בפירוש מפני שהוא מאמין בו, עליו נאמר: "שכל קוין לא יבושו!"

מעשה

כולנו זוכרים את דבר המאסר של הרה"ח ר' שלום מרדכי רובאשקין שליט"א. יהודי זה היה יושב ולומד בתאו הצר ספר 'חובת הלבבות', וכל מי שהיה נכנס אצלו, היה רואה שברור לו שיזכה לישועה, הגם שאינו יודע איך.

אף אחד מהמבקרים לא ידע איך להגיב לו, לבכות או לשחוק, אבל מה שהוא שידר למבקרו היה – 'אינני יודע מה שאתם חושבים; לי בטוח במאה אחוז שאזכה לישועה'. איך אתה יכול להיות בטוח במאה אחוז? 'פשוט מאוד! כי אני לומד חובת הלבבות'. אנו צריכים להבין – האמונה לא נחלשה אצלו הגם שעבר עליו שנה ועוד שנה ועוד שנה, שמונה שנים וטרם באה ישועתו.

אתם יודעים מה זה שמונה שנים?!

וכמו כן היא לא נחלשה למרות שראה איך ההשתדלויות נכשלות בזו אחר זו וכל הכספים הרבים שגויבים בשבילו, יורדים לטמיון. מי שנכנס לבקרו מיד לאחר שנודע לו על עוד השתדלות שנכשלה, שוב מצא יהודי שמח הנוסך בטחון באחרים – "אם זו נכשלה, נראה שעדיין לא הגיע הזמן, אבל הישועה בוודאי תגיע".

מי שחי בבטחון כזה, אינו בא אחר"כ לידי בושה. כל אלה שהסתכלו עליו כעל בעל דמיון, הם אלה שהתכסו בושה כשראו אותו יוצא לחופשי שלא כדרך הטבע! הוא לא התבייש!

הבנה למעשה

והיכן אנו אומרים זאת? אנו אומרים זאת במוסף ראש השנה, קודם פסוקי זכרונות, וכך אנו אומרים שם: "אשרי איש שלא ישכח וכן אדם יתאמן בך". מי שאינו שוכח את הקב"ה גם כשהוא שרוי בצרה, אלא מתאמן להחזיק בו, ואע"פ שעדיין חשוך לו ואינו רואה כמה זמן זה יקח ואיך תבוא הישועה, הוא אומר: 'לא מעניין אותי מה רואים מסביבי; התורה אינה משתנית בגלל שאני שרוי בצרה, התורה אינה משתנית בגלל שעשיתי עבירה, וכיון שהבטיח הקב"ה שמי שיחסה בצלו, הוא יושיע אותי, אני יכול לחסות בו ולהיות בטוח שיושיע אותי, הנה זה הוא אדם מאושר, עליו נאמר "אשרי איש!"

וההמשך שם: "כי דורשין לעולם לא ייכשלו ולא יכלמו לנצח כל החוסים בך". מילה במילה עם מה שאנו אומרים בשושנת יעקב. כי מי שדורש באמת את הקב"ה, לעולם לא ייכשל ולא ייכלם. הדבר אינו משתנה לעולם, כמה שיהיה חשוך, כמה שהיה האדם מוסובך בנפשו – 'אולי אני בעצמי אשם במצב זה שנקלעתי אליו, עם כל זה לעולם לא ייכשל ולא ייכלם לנצח היות שהוא חוסה בצלו של הקב"ה'!

לא יתכן שבעל הבטחון יגיע לידי בושה וכלימה, כי דורשין לעולם לא ייכשלו ולא ייכלמו לנצח כל החוסים בך!

מודיעים שלא פרט זה או פרט אחר הביא את הישועה, אלא התוכן שבכולם היא זו גרם לישועה שתבוא. הסיבה שנתנת פרוטה לעני מועילה להחיש ישועה היא מפני שהנותן פרוטה לעני מגלה דעתו שהוא מבין שלא ההשתדלויות יעזרו לו, כי אם הדיבור עם הקב"ה, הוא זה שיעזור לו. ובכן יש אנשים שיכולים לדבר עם הקב"ה על-ידי ספר תהלים ויש אנשים שמרגישים שהם צריכים לעשות פעולה לשם כך כגון ליתן צדקה, ואף הם תוכן פעולתם הוא הקיוו והחייסיון בצלו של הקב"ה, וזה מה שמועיל להם.

וכמו כן התפילה, מה הסיבה שהיא מועילה? היתכן לומר שהיא מועילה מפני שעד עכשיו לא ידע הקב"ה שהאדם שרוי בצרה, ורק עכשיו הוא הודיע לו וביקש כל כך יפה שיעזור לו?!

חס ושלום!

לא מפני כך התפילה מועילה.

התפילה מועילה מפני שהיא הגורמת לו לאדם להרגיש יותר ויותר תלוי בהקב"ה! כשהאדם מתפלל, הוא נזכר - "אני בעצמי מלא חסרון ואין לי שום דרך לעזור לעצמי, חסר אונים אנכי, ולכן אני פונה להקב"ה שיושיע אותי". יחד עם כן הוא נזכר שדייקא בגלל זה הביא לו הקב"ה את החסרון, כדי לחזק הכרתו שהקב"ה מנהל את חייו על כל צעד ושעל, והקב"ה רוצה שידבר אתו על זה, וכה יאמר לו בשעת תפילתו: 'אני יודע שזה ממך, ואני יודע שהתכלית היא כדי שאתקרב אליך, ואחד מאופני ההתקרבות היא לדבר אתך על חסרון זה גופא!'

זה מה שאמר הרמב"ם וזהו ביאור הפיוט - 'להודיע שכל קוין לא יבושו', שנדע שכך פועל כל דבר!

חלק ג'

הבוטח אינו מתבייש - למה?

הבינני: כעת נבאר מה פשר הבטחה זו? ולכאורה היא תמוהה שהרי תמיד סגנון דיבורנו הוא שאין האדם מכיר חשבונות שמים ואינו יודע מה הוא צריך לתקן מהגלגולים הראשונים.

ואלמדה: אכן דוד המלך אמר בתהלים (כה, ב - ג): "אלוקי בך בטחתי אל אבושה, אל יעלצו אויבי לי, גם כל קוין לא יבושו, יבושו הבוגדים ריקם", היינו ממש כמו שאנו אומרים בשושנת יעקב ובכל המקומות האחרים, (וכנראה זהו מקורם). דוד המלך אומר: בך בטחתי ולכן לא אתבייש לעולם. הבוגדים, הם אלה שייבושו. הבוגדים הם חסרי האמונה והבטחון, כי בעל הבטחון הוא מי שאינו עוזב את הקב"ה והיה מזה (משל לבני זוג שנישאו ונודע לאחד מהם שהשני סובל ממחלה מסוימת, שאם הוא נאמן לו, לא יעזבו אל יסכים לחיות עמו ולהתמודד עם כל הקשיים עד מאה ועשרים), ולעומתו הבוגד, על כל דבר קטן מיד יעזוב. זהו הבוגדים ריקם. הם יבושו, ומי שהוא

התפילה, מה צריכה להיות הרגשת האדם קודם שבאה ישועתו, ומה צריך להיות בטחון האדם בענין ישועתו. ועל זה אמרו חז"ל שכאשר האדם קורא את המגילה, הוא אומר הלל, וכשהוא אומר הלל, זה לא סתם לברכו ולשבחו על הנס המסוים, אלא בזה הוא מודיע שהקב"ה מושיע לכל החוסים בצלו ושתמיד הוא כך בלי יוצא מן הכלל כפי שיבואר בהמשך הדברים.

חלק ב'

הנקודה העיקרית שגרם לנס

והנה מלבד כל זה יש עוד חלק ביסוד דברי הרמב"ם הנ"ל.

מעשה

ונבאר על פי משל: יש מי שהמתין לישועה זמן רב, ותוך כדי המתנתו עשה פעולות רבות כדי להחיש ישועתו, סגולות מסגולות שונים, ארבעים נשים עשו בעבורו הפרשת חלה, הוא אמר את כל ספר התהלים כמה פעמים בימים המסוגלים, הוא נתן צדקה לפי חשבונות מסוימים, הוא התפלל הרבה סתם כך, הוא הלך לצדיקים אשר בארץ והשתטח על קברות הצדיקים, הוא נידב סעודת הלילולא לאיזה צדיק, הוא הדפיס ספר של צדיק שהבטיח.

את כל זה עשה במשך ובסוף נושע.

הפלא ופלא!

הוא כבר בן ארבעים ונולד לו הבן הראשון, עשרים שנה לאחר חתונתו.

כולם שואלים בהתפעלות: "איזו סגולה עשית שזכית לישועה מעל לדרך הטבע?".

הנה בדרך כלל יענה: "האמת אומר שאיני יודע, שהרי עשיתי פעולות רבות כל כך. איני יודע אם זה בגלל צדיק פלוני או שמא בגלל צדיק פלוני..."

ההבנה

אף כשאנו קוראים את המגילה, אנו רואים שהיו שם כמה דברים שבני ישראל עשו כדי לזכות לישועה. הם צמו, התפללו, חזרו בתשובה, ויחד עם כן התפלל עליהם מרדכי בצדקותו, ואסתר המלכה מסרה את נפשה כשהלכה לבית המלך בלי הזמנה. כך שאין אנו יכולים לדעת מה גרם לישועה שתבוא, והרי יתכן שמה שאסתר הזמינה את המן לסעודה והוציאה ממנו את נצוץ הקדושה המחיה אותו, זה מה שהביא את הישועה.

על זה אנו אומרים: להודיע שכל קוין לא יבושו וכך - אם רוצה אתה לדעת מה היתה הנקודה העיקרית שגרמה לישועה שתבוא, הנקודה העיקרית היתה שקיוו להקב"ה!

כדרך הפעולות כולם לייסוד אחד מכוונים

כל הפעולות שבני האדם עושים - תשובה, תפילה, צדקה ומעשים טובים - אך כלים הן להתקשר על ידם להקב"ה. ועל כן אנו

היפך הבוגדים, עליו אומר דוד המלך: לא יתכן שיתבייש!

מעשה

ובמדרש תהלים הביא משל להסביר זאת: שומרי המדינה מצאו איזה עובר אורח באמצע הלילה, נדמה היה להם שהוא רוצה לגנוב ותפסוהו. אמר להם: "אל תכוננו; בן ביתו של מלך אני!" כיון ששמעו כן, הניחוהו ושמרוהו עד הבוקר. בבוקר הביאוהו אל בית המלך ואמרו: "בן ביתך מצאנו אמש". אמר לו המלך: "בני, אתה מכיר?" אמר לו: "לאו!" אמר לו: "אם כן היאך אתה בן ביתי?" אמר לו: "בבקשה ממך! אני איני בן ביתך, אלא אדוני המלך, כך אני בטחתי, שאלמלא לא אמרתי כן, היו מכין אותי!" אמר להן המלך: "הואיל ובטח בך, הניחו לו!"

הרבנה

כך אמר דוד ה' אלוקי בך בטחתי אל אבושה, ובשביל שהבטחתי בך, אל יעלצו אויבי לי, ולא אני בלבד, אלא גם כל קוֹיֵךְ לא יבושו; יבושו הבוגדים ריקם.

מעשה

נסביר הדברים על פי משל: יהודי קשיש רוצה לחצות כביש סואן בעל שלושה נתיבים מכל צד. הוא רואה שם ילד בן שתיים עשרה ומבקש ממנו שיעזור לו לעבור. הילד מסכים, למה לא? חסד. הוא מניח את אופניו בצד ומתחיל לחצות עם הזקן כשהזקן הולך ומסתמך על ידו. אולם כשהם מגיעים בדיוק לאמצע הכביש, הילד אומר לזקן: "זהו זה! עד כאן! אני ממחר לדרכי!" הוא עוזב אותו, חוזר ולוקח את אופניו ונוסע לדרכו...

עובר שם יהודי אחד וכיון שהוא רואה את הנעשה, מרים הוא את קולו על הילד וגוער בו - "מה אתה עושה?" הילד מעמיד פני תם - "מה אתה צועק עלי? הרי עשיתי לו טובה, העברתי אותו את חצי הכביש; עכשיו יבוא אחר ויעביר אותו את החצי השני". הנה בוודאי כל אחד מאתנו אם היה שם, היה מצטרף לאותו יהודי וגוער בילד - "איך אתה משאיר את הזקן לבד באמצע הכביש? הלא זה אכזריות נוראה!"

הרבנה

ובכן, מה העומק בזה? העומק הוא שכיון שהזקן סומך עליו ומניח עליו את כל כובד משקלו, אסור לו לעזוב אותו, אפילו לרגע, כי ברגע שהוא עוזב אותו, הוא מפקיר את גורלו לחיות הטורפות, מה גם שהוא זה שהכניסו למצב מסוכן זה, כי אילו לא היה מתחיל להעבירו את הכביש, היה עומד עדיין בעברו הראשון ולא היה חשוף לרכבים הדוהרים על הכביש. וכיון שכל אחד מבין זאת, סימן הוא שמדובר בסברא אמיתית, וכמו שאמרנו חז"ל במסכת כתובות שסברא המקובלת על הכל, אין צריך לראיה מן הכתוב, ובלשונם "למה לי קרא, סברא היא". כשמדובר בסברא

אמיתית, יכולים לפסוק על פיה דיני ממונות ואין צריך לראיה מפסוק.

כשהאדם מבין שהוא חלש...

זוהי כוונת המדרש הנ"ל: כשהאדם מבין שהוא חולה וחלש ואין לו כלום מדייליה ומפני כך הוא הולך ומסתמך על הקב"ה באמת, לא יתכן שהקב"ה יעזבנו. לא יתכן. גם דורשיך לא ייכשלו ולא ייכלמו לנצח כל החושים בך. למה? כי לא יתכן, שהרי הסברא חזקה כל כך. מה חשבת? חשבת שהקב"ה יעזוב אותך באמצע לעמוד לבד?! הלא אפילו הילד הקטן מבין שאסור לעשות דבר כזה. מאחר שמדובר בסברא, דומה הוא כאילו הוא כתוב מפורש בתורה לכל אחד ואחד: "אמר הקב"ה ל... (ראובן, שמעון וכו' כל אחד ימלא את שמו) לא אעזוב אותך בשום אופן במצב שאתה נמצא עכשיו!"

כך כתוב במדרש: "הואיל ובטח בך, הניחו לך!"

חלק ד'

תהלה עצמך רק בהקב"ה!

הבייני: אכן כאן נכנס חלק העבודה, כי כל זה יכול לפעול רק כשהאדם נשען על הקב"ה לגמרי. אבל אם האדם מרגיש שהוא יכול להסתדר לבד, אין הוא דומה לאותו משל, אלא דומה הוא לאותו זקן שאמר לילד תוך כדי עברם את הכביש: "איני צריך, איני צריך, אני יכול להסתדר בכוחות עצמי", יאמר לו הילד: "אם כן אלך לי כי אצה לי הדרך". ואם יקרה משהו לזקן באמצע הכביש, יאמר הילד: "אין האשמה תלוי בך, שהרי הוא אמר לי שהוא יכול להסתדר..."

ואלמדה: ובכן, מתי מתחיל באמת האדם להרגיש שאינו יכול להסתדר בכוחות עצמו? כשהוא מתחיל לראות בדברים הפשוטים שבחיינו שאינו מסוגל להסתדר בהם לבדו.

הבייני ואחיה: בדרך כלל האדם מרגיש מסודר, זה זורם... יש רק דבר אחד שעליו אני צריך לדבר עם הקב"ה... אני מקווה שלא אצטרך להגיע לזה, אבל אם לא תהיה לי שום ברירה, ארים את הטלפון אליו..."

הוא אומר להקב"ה: "לכאורה לא אצטרך להטרידך היום, כי נראה שהענינים זורמים על מי מנוחות". וזו טעות גדולה היא, כי אז צריך הקב"ה מחמת רחמנותו לעזוב אותו באמצע הכביש כדי להזכיר לו שהוא תלוי בו על כל צעד ושעל. רק כשהאדם מכיר בכל פרט ופרט שהוא עלול לעשות בו טעות, כזו אשר יקח לו שנים רבות עד שיתקנה, והוא מתפלל ומבקש על כל דבר ומרגיש תלוי בהקב"ה, אז הוא נעשה בוטח ובעל תקוה, ואז מובטח לו שהקב"ה לא יעזבנו באמצע דרכו!

להודיע שכל קוויך לא יבושו ולא יכלמו לנצח כל החושים בו!

אין הקב"ה עוזב את הבוטח בו!

מעשה

סיפר לי אברך מתושבי ארץ ישראל: "היה זה בשנת תשפ"ב. ערב שבת קודש. צריך הייתי לנסוע עם משפחתי מעיר לעיר והתעורר חילוקי דעות ביני ובין נוות ביתי אם לקחת 'טנדר' או לנסוע באוטובוס. בסוף קיבלתי את החלטה לחסוך בכסף ולנסוע באוטובוס. ירד אז גשם זלעפות וכל המשפחה השתרכה לתחנת האוטובוס. היתה זו התחנה האחרונה בעיר, ולב כולם נוקף: "מי יודע אם יהיה מקום באוטובוס בשביל כלנו. הרי האוטובוסים בערבי שבתות בדרך כלל גדושים עד אפס מקום". אמרתי לכולם: "הבה ונתפלל שיהיה לכולנו מקום באוטובוס", והתפלל.

אכן כשהאדם משופע בכסף, אינו זוכר להתפלל אל הקב"ה. מה הבעיה? נשלם עוד מאתיים שקל! אך זה שמשתרך עם זאטוטיו בגשם ומחכה לאוטובוס, הוא מדבר עם הקב"ה ואומר גם להם לדבר עמו...

המשך המעשה היה שהאוטובוס האחרון הגיע כשחציו ריק. הפלא ופלא! עלינו והתיישבנו ונתנו הודיה להש"ת כשאנו אומרים זה לזה: "הנה כי כן, תפילות מועילות". אולם למעשה נהג האוטובוס טעה ונסע במסלול אחר ממסלולו הרגיל, ובשל כך לא הגיע לעיר שהיינו צריכים להגיע. הוא הגיע לעיר אחרת ואמר לנו: "סיימתי את נסיעתי ובשום פנים ואופן איני חוזר; רדו כאן והסתדרו". ירדנו על אם הדרך כשמעלנו יורד מטר עז ומתחתנו רפש וטיט ואנו שוחבים אתנו את טפנו ואת חבילותינו. צערנו היה גדול מאוד, אך זה לא נגמר. אני מסתכל סביבי, והנה אני מגלה שמרוב בהלה שכחתי את השטריימל באוטובוס. אין למי להתקשר, אין עם מי לדבר". שעתיים לפני שבת.

הבנה באמצע מעשה

שח לי האברך שבאותה שעה הוא הרגיש מאוד מבולבל: "הקב"ה עזר לי או לא עזר לי? בתחילה נדמה היה שהוא עוזר לי, אך למה? כדי שבסוף יפיל אותי מכל המדרגות!?"

המשך מעשה

ובכן, מה היה הסוף?

מספר האברך: "לאחר שהגענו לעיר המיועדת בטנדר שהזמנו, התחלתי לחפש אם יש למישהו שטריימל להשאלה. חיפשתי ולא מצאתי. אפילו בגמ"ח לא היה שטריימל בשבילי. ממש לפני שבת, התקשרתי לאיזה קרוב משפחה הדר בעיר שהוא משופע בכסף ב"ה, ושאלתי אותו אם יש לו איזו שטריימל מיותר. הלה השיב לי שיש לו כמה שטריימלאך, ושאני יכול לבוא לבחור אחד מהם. הלכתי לבחור ומצאתי שטריימל יפה ומהודר העולה הרבה מעבר למה שאני יכול להרשות לעצמי להוציא בשביל שטריימל. נשאתי אותו בשבת. לאחר שבת הקרוב מגיע אלי ושואל אותי: "נו, איך היה עם השטריימל? זה התאים לך?". "בוודאי!" אמרתי לו, "זה היה פאר והדר! לכבוד שבת קודש". "אם כן", נענה אחריי, "קח אותו לעצמך, איני זקוק לו!" קיבלתי שטריימל חדש..."

הבנה למעשה

הנה מה מעשה זה בא ללמדנו? הוא מלמדנו שאנו עוזבים באמצע. הרי אין שום חילוק בין מעשה זה לכל הנסיגות שעוברים על האדם. כשאנו עומדים באמצע, אנו אומרים: "בטוח הייתי שהקב"ה בונה אותי, כי ראיתי שאני מצליח בעסקי ויש לי מעמד וכו' ובטוח הייתי להשליכנו אח"כ מכל המדרגות!?" בדיוק עכשיו כשאני צריך לחתן את ילדי הכל התהפך!?" למה הוא עזב אותי?"

לא! הוא לא עזב אותך. חכה בסבלנות ותראה. ולא מפני שאתה צריך לתקן את מידת הסבלנות שלך, אלא משום שאתה צריך להיות בעל בטחון אמיתי המקווה לישועת ה'. עליך להגיע למצב שתוכל לעמוד על השולחן ולומר בפני כל עם ועדה: "אתם רואים אותי? איני ירא, כי אני בטוח שהקב"ה לא יעזוב אותי". הוא צריך לומר זאת בכזו וודאות, בכזו בהירות - "להודיע לכל המחפשים חיזוק באמונה, לכל הרוצים לראות היעמדו דברי מרדכי, שכל קוֹיֵךְ לא יבושו ולא יכלמו לנצח", וכשהבטחון יהיה אצלו חזק כל-כך, יתקיים על ידו בסוף "ורבים מעמי הארץ מתייהדים", כי יראו שזה עובד כהוגן - "מי שאינו רואה את הישועה ועם כל זה סומך על הקב"ה, אין הקב"ה עוזב אותו לעולם!"

שמחה גוררת תפילה!

האמנם? מה הקשר?

השמחה ביום הפורים – מהותה!

כי כאשר תינוק מתחיל כבר לדבר, נרגע לו הצער שהיה לו בעוד שלא היה יכול להביע את עצמו, אבל אז מתחיל צער מסוג אחר, שיש לו כמה מיני כוחות וכשרונות שאין לו במה להוציאם אל הפועל, וזה גורם שעושה שטויות, כי אינו יודע מה לעשות עם הכוחות שלו. ובדרך כלל כשהוא צעיר גם אין לו את הכלים להוציא את הכשרונות שלו, כי מי שיש לו כישרון למסור שיעור הרי אינו יכול להיות מגיד שיעור, ומי שיש לו כישרון של ניהול הרי אינו יכול לנהל מוסד. נמצא שהשורש בכל זה הוא אחד, שיש לו כוחות ואינו יכול להוציאם מן הכח אל הפועל, וזה צער גדול.

וראשית הצער הוא, כאשר אינו יודע בכלל מה הוא רוצה, משהו חסר לו אך הוא אינו יודע מהו. גם כשארם בגיל ששים והוא כבר מיושב בדעתו, הוא כן יודע מהו רוצה, עדיין יש מצב שהוא רואה שלמעשה אינו מצליח להביא את רצונותיו לידי מעשה, ועל כן הוא מתייאש ומחליט להניח הכל בצד, הוא סוגר את הרצונות והשאירות שלו ומסתפק במועט.

בחי האדם יש תקופות של מעבר, גילאים מסוים שאדם נכנס בהם למין עצבות, ומתעוררת אצלו מחשבה שלמעשה אני לא שווה כלום, ובשביל מה באתי לעולם. זה אצל כל אדם, מי יותר ומי פחות, חוץ מבדרים שהם מוצלחים מאוד ומרגישים שרצונותיהם עולים יפה. זה דבר שמלווה את האדם כל החיים, וזה לא משנה איך הוא נקרא כלפי חוץ, כי **כל עוד ההצלחה היא בדברים חיצוניים, אזי עדיין הנקודה הפנימית בלב מרגישה חסירה**, הוא יכול להסיח דעת ולא להרגיש את הצער, אבל מידי פעם זה מתעורר.

למה אינך יכול להביע את רצונך?

השורש. אכן כדי להגיע להבנה מה הדרך להקל את הצער הזה ולרפאותו, יש להבין תחילה את השורש של הדבר, וכמאמר העולם שידיעת המחלה היא כבר חצי רפואה (כעין דאיאת בספר החינוך (מצוה קנב) הלא להפסיק אין תחילה ברפואה עד היכנס עיקר המחלה. ובשלה הקדוש (מס' יומא דרך חיים תר"מ ס" רכא) שאם לא ידע הוולח מחלתו איך יבקש לה רפואה). כל אם סבורים שהבעיה היא הצורה החיצונית והזמנית, ולא יורדים לשרוש הכאב הרוחני, הרי זו עוולה וכאב גדול שמפסידים את ההזדמנות הגדולה לתקן זאת.

ערלת הלב. והאמת הפנימית היא, שכאשר אדם מרגיש ויודע שהוא יכול לעשות איזה דבר ואינו יודע מה, הרי זה נובע מכוח פנימי שדוחף אותו, שהוא רוצה משהו, אך אינו מצליח להוציא זאת מן הכוח אל הפועל, לא ברור אצלו מה בדיוק הוא רוצה, זוהי קליפה, זוהי ערלת הלב. וכך כתוב בפסוק בחומש דברים (י. טו): "ומלתם את ערלת לבבכם", ומפרש רש"י "שהו אוטם לבבכם וכיסויו, והיינו שהלב נעשה כמו דבר אטום שלא יכול לא להוציא ולא להכניס. כמו שרואים ל"ע אנשים שעברו משבר נפשי ורגשותיהם קהו, שזה גורם שקשה להם להביע רגשות כלפי אחרים וגם לא להרגיש בעצמם. ובענין זה של ערלת הלב מתקשה כל יהודי בכמה מיני אופנים, כי הבורא ב"ה ברא גם את הרע והקליפה שזה תוצאה של טומאה, והקב"ה רוצה מאיתנו 'ומלתם את ערלת לבבכם'.

ובאמת, אדם שסבור שהוא רוצה דבר פלוני וזה לא מה שהוא באמת צריך, למשל אדם שסבור שהוא רוצה כסף, שזה מה שחסר לו ומונע ממנו שמחת חיים, אזי הטבע

לאיש פשוט אחיזה בקדושת יום טוב ולכן אינו יכול לקבל תועלת ממנו, כי קשה לו להגיע לזה. מה שאין כן פורים שנתקן ע"י החכמים, והם דיברו לכל יהודי באשר הוא שם, **יש לכל אחד אחיזה בשמחה שבו, ולבו נפתח, והוא יכול להתפלל טוב יותר.**

כמו בערב פסח. בארץ צבי שם מביא את דברי התוס' בפסחים (ג. ד"ה מקום שנהגו) בשם הירושלמי, שביום שהיה אדם מביא קרבן לבית המקדש היה אצלו יום טוב והיה אסור בעשיית מלאכה, ולכן ערב פסח שכל אחד מקריב בו קרבן אסור במלאכה מחצות היום ולהלן. זהו גם כן סוג יום טוב שהאדם בעצמו עושה, לא מפני שנקבע כך בלוח השנה, ובוזה יש לאדם אחיזה והרגש של שמחה. וכן מי שעושה סיום מסכת, הוא מרגיש את השמחה ביותר, כי הוא בעצמו עבד ויגע על לימוד וידיעת המסכת. וכך גם 'בעל שמחה' אדם שזוכה להשיא בן או בת, הוא שמח באמת, ולכן הוא יכול לברך אחרים. וענין זה הוא גם בפורים, זה מסוג יום טוב שהאדם בעצמו עושה, זה מגיע ממקום שיש לו בו אחיזה, ולכן הוא מרגיש שזה שמחה שלו. וכפי שאכן רואים בחוש, שאנשים מתחברים בפורים לשמחה הרבה יותר מבשאר ימים טובים!

חוסר היכולת להגשים רצונותיו

ג' עניינים. וכאשר נתבונן במהות הדברים שהשמחה מביאה לתפילה, נבין זאת, משום שלמעשה אדם שיש לו קושי להיות בשמחה, הפטש הוא שיש אצלו קליפה שמכסה וסותמת לו את הלב. וכשנחקור מהי הקליפה הזו ואיך אפשר לעבוד להסיר אותה, נבחין ונראה כי בפנימיות האדם יש ג' עניינים זה למעלה מזה, והם: **רצונות, הרגשות, ומחשבות.**

הרצון הוא הכי פנימי, שהוא בחינת הכתר, אח"כ יש רגשי הלב, ואח"כ המחשבות. והנה לאדם יש קושי גדול להוציא מליבו החוצה את המחשבות והרגשות, והרצונות, דהיינו או שקשה לו להביע זאת, או שקשה לו לדעת מה לעשות לפי זה. וזה מה שגורם לאדם חוסר שמחה.

הרצון להוציא. הדוגמה הכי פשוטה לזה הוא בתינוק, שכאשר עדיין אינו יכול לדבר קשה לו להסביר מהו רוצה, יש לו רצונות כמו שיש לאדם גדול, אך אין לו דרך להביע אותם, ולכן הוא מתאמץ לבכות, והוא בוכה בדמעות, כי אינו יכול להביע את עצמו. וקושי זה אינו דווקא בתינוק המתקשה לדבר, אלא זה מין קליפה הנמצאת בכל אדם, גם כשהוא יכול לדבר, שיש לו קושי לדעת מה הוא באמת רוצה. ויותר מזה, גם יש לו קושי לדעת מה עליו לעשות עם הרצון שלו. כמו אדם שחולם חלום בתוך שנתו, והוא חש רצון לעשות איזה פעולה, אך הוא לא מסוגל להוציא מן הכוח אל הפועל בעודו יושן. וזה קושי שמקיף את האדם בכל זמן ובכל מצב.

וכן יש גיל שנקרא 'גיל ההתבגרות', שזה בערך מגיל תשע עד גיל שש עשרה, ולפעמים נמשך גם אחר כך, שזה שנות ההתפתחות של האדם, הוא מקבל כוחות ורצונות אך אינו יודע מה לעשות עמהם, הוא מנסה בכה ובכה, הוא מבולבל, ויש לו בזה צער גדול ועמוק, וצער זה הוא אף יותר מחוסר כסף או מעמד.

ככל גיל. המושג הזה שאדם אינו יכול להוציא כוחותיו אל הפועל, מלווה את האדם עד זיבולא בתרייתא, אלא שזה בצורות ונוסחאות שונות, לפי הגיל ולפי הזמן.

תפילה. בימי הפורים יש כוח מיוחד לתפילה. וכן אנו מוצאים בספר 'ארץ צבי' (מועדים עמ' רכא) בשם ה'חידושי הרי"ם' מגור ז"ע, שבפורים יכול כל אחד להיושע בישועה שלימה על ידי תפילה! וכדאיאת בפרי צדיק (פורים אות א) על דברי הירושלמי (מגילה פ"א ה"ד) "אין מדקדקין במצות פורים אלא כל מי שפושט ידו ליטול ונותנין לו". שהקב"ה אף הוא מקיים מצות זקנים, ונותן צדקה לכל דורשי ישועתו בכל העניינים.

[ובספר סגולות ישראל (ס"ו טו) כתב ח"ל: "מקובל מפי גדולי עולם דסגולה בפורים להשכים בבוקר ולהרבות בתפילה ובבקשה לפני הש"ת על כל דבר, הן על בני חיי ומוזני והן על שאר דברים, ועל כל קרובי ועל כל עם ישראל, וכעין יום הכיפורים שהוא יום תפילה כן פורים הוא יום עת רצון מאוד וכל העולמות מהם בשמחה וברצון!"]

ואיאת בגמרא מגילה (יב. א) שנקרא מרדכי 'בן קיש' על שם שהקיש על דלתי רחמים ונפתחו לו, וביאר הגה"צ רבי משה וואלפסאט שליט"א שלכאורה הרי נקרא רק 'בן קיש' על שם שהקיש, אך היכן כתוב שנפתחו לו, אלא מכאן הוכחה שבאלו הימים מי שרק דופק על דלתי רחמים פותחים לו מיד, כעין הכוח שהיה למרדכי, שכאשר דפק על הדלת פתחו לו.

שמחה מביאה לתפילה!

שמחה. ובארץ צבי שם מבאר יסוד הדבר מהי הסיבה שכוח התפילה חזק כל כך באלו הימים, ותוכן דבריו הוא שזה כרוך בכוח השמחה המיוחד שיש בימים הללו, כי כפי מה שאדם יותר בשמחה כך יכול הוא יותר לפעול בתפילתו, הכוח של התפילה עובד אז טוב יותר!

הוא מביא עוד בשם הרה"ק רבי אורי מסטרעליסק ז"ע שאמר, ש'בעל שמחה' פתוחים לפניו כל שערי שמים ויכול להוושע בכל מה שליבו חפץ! ויש להוסיף גם מה שידוע משמו של הרה"ק רבי משה לייב מסאסוב ז"ע, שאף ששינוי (ברכות ג. ב) "שערי דמעה לא ננעלו", מכל מקום כשמתפלל מתוך שמחה הרי זה עוד למעלה מזה, כי אז אין בכלל שערים ולא צריך בכלל לפתוח, השמחה פורצת את כל השערים!

שמחה שלו. ומבאר שם הגאון מקוה'גלוב, שלכאורה הרי כל יו"ט הוא זמן שמחה, שנוצטוו בתורה 'ושמחת בחגיך', ומהו אם כן הכוח המיוחד של בעל שמחה ושל ימי הפורים שהם מסוגלים לקבלת התפילה ביותר? אלא שכאשר היום הוא יום שמחה עדיין אין זה בהכרח שלב האדם נפתח לעבוד את ה' בשמחה, כי אור היו"ט מגיע ממקום גבוה מאוד, ולא כל אחד אשר הוא במדרגה פשוטה יש לו אחיזה בזה, וצריך עדיין רצון מצד האדם שהלב יפתח, ולא תמיד זה עובד אצל האדם הפשוט. אך כשאדם הוא 'בעל שמחה' שזה יו"ט שלו, בוודאי יש לו אחיזה בו, אפילו האדם הפשוט ביותר, כיון שכל מציאות היו"ט היא רק בסביבתו, ועל כן יכול הוא להיושע ולהושיע אז!

פורים שלך. והיינו טעמא דפורים, שהוא יו"ט דרבנן שאין לו עיקר מדאורייתא, ולכן יש לכל אחד אחיזה בו, ונחשב כל אחד מישראל כמו בעל שמחה שפתוחים לפניו כל שערי שמים, על כן בנקל יכול הוא אז להיושע בתפילה. כלומר, בוודאי אין הימים טובים דאורייתא פתוחים מפורים, אדרבה, היא הנותנת, שמכיון שמעלת היום טוב גבוהה מאוד, לכן תיקונו של היו"ט זהו קלקולו, שאין

הרבנונות

בימי הפורים אומר הקב"ה לכל יהודי 'מה שאלתך ויתנן לך', קודם כל תדע מה אתה רוצה, ואז כבר יתנן לך. תהיה מקושר עם הפנימיות, ולא עם כבוד וכסף, הנפש צריכה קירבת אלוקים, ובכלל השנה קשה לאדם להרגיש זאת, אך בימים אלו הקב"ה מוריד את ההסתר, ולכן יותר קל להתפלל. וממילא אם מתפללים יכולים לפעול!

הוא שהוא מתבייש לומר מפורש שזה מה שהוא רוצה, הוא מסובב זאת בדברים אחרים סחור סחור, כי זה לא מה שבאמת חסר לו, זה רק עיכוב שמגיע מהקליפה.

ערלת הלב לא נותנת לאדם להרגיש מה הוא רוצה, או להוציא לפועל מה שהוא רוצה. וזה הולך לשני הכיוונים, הן להוציא והן להכניס, כי לב האדם הוא גם מוציא וגם מכניס, והקליפה שלא נותנת לו להוציא את הרצונות מן הכוח אל הפועל, גם לא נותנת לו להכניס ללב את ההבנה הכונה והאמיתית. וכפי המוקבל משמו של הגר"ח **מברסקי זצ"ל**, שאם חסר בהסברה אות הוא כי חסר בהבנה. ההסברה היא להוציא החוצה לאחרים, ואם זה קשה, סימן שגם ההבנה הנכונה לא נכנסה ללב.

אדם שלא מבין קטע גמרא, כשמסביר זאת לאחר או כותב זאת, זה כבר מחזק אצלו את ההבנה, כי ככל שהוא מוציא הוא גם מבין. וכן להיפך, ככל שתתרבה ההבנה כך יוכל להסביר, אם תעבוד על הבנה תוכל להסביר, ואם תוכל להסביר תוכל להבין.

לשני הכיוונים. נמצא שהעבודה לעקור את ערלת הלב היא לשני הכיוונים, וככל שיעבוד על אחד משני הדברים, יפתח גם הצינור השני. כאשר אדם מצליח לומר מה הוא מרגיש באמת זה כבר חצי פתרון, כבר ירדה ערלת הלב. ומי שערלת הלב ירדה לו בחלק של ההסברה ממילא ירד לו גם בחלק ההבנה. וכמו לגבי צדקה, דאיאתא **בעל הטורים** (תרומה ב, י) שהמילה 'ונתנו' אם תקראנה למפרע יהיה גם כן 'ונתנו', לומר לך שמה שאדם נותן לצדקה יחזור אליו ולא יחסר לו בשביל זה כלום. הוא הדין גם כאן, כשאדם יעבוד להוציא מהלב יוכל גם להבין ולהכניס ללב.

לדעת להתפלל!

אומנות התפילה. וכל ענין זה קשור גם ליסודות התפילה וקירבת אלוקים, כי הנה המושג של עבודת התפילה היא אומנות מיוחדת, שהאדם יכול במשך כל ימי חייו להשיג עוד ועוד בהבנת אומנות התפילה, וכדאיאתא בגמרא (מגילה כז, א) ש'בית גדול' יכול להתפרש מקום שמגדלין בו תפילה או מקום שמגדלין בו תורה, הרי שכמו שבתורה שייך להגדילה ולהאדירה, דהיינו יותר להבין ויותר להעמיק, כך בתפילה אפשר להתבונן ולחדש בה עוד ועוד, וזו עבודה של כל החיים ללמוד איך להתפלל. ומעיקרי הסיבות שאיננו נענים בתפילה, זה מפני שעדיין איננו יודעים להתפלל כדבעי. וכאשר אנו נשאלים אם התפללנו אומרים שכן, כמו ילד שקרא את הגמרא ברפרוף, וכאשר המלמד שואל אם כבר חזר על הגמרא אומר שכן, וכי זה נקרא לחזור? **לדעת להתפלל זו אומנות שצריך לעבוד עליה, מה שיותר לומדים את האומנות - מצליחים בה יותר!**

מעשה ברבי שמשון. עובדא ידענא, כי היה אברך אחד מתושבי אופקים שעברו עליו תשע שנים מנישואיו ועדיין לא נפקד בזש"ק, וצערו הלך וגדל מיום ליום, עד שהחליט כי הולך הוא לקבל הבטחה מאדם גדול ולא יעזבונו עד שיבטיח לו שיזכה להושיע. אומר ועושה, יום אחד הלך להגה"צ **רבי שמשון פינקוס זצ"ל** ושפך לפניו את מר לבו על מצבו העגום, ואמר לו: "איני עוזב את הרב עד שיבטיח לי ישועה?" ענה לו רבי שמשון: "מי אני בכלל להבטיח דברים העומדים ברומן של עולם!" אך האברך התעקש בכל כוחו, ואמר שאינו זז מכאן עד שיבטיח לו שיזכה לזש"ק. רבו שמשון חשב לרגע ואז אמר לו "בסדר". חשב האברך לעצמו מה הפירוש של 'בסדר', האם זו הבטחה, או שנתכוין שמרגיש את צערך אך להבטיח אינו יכול. אז אמר לו רבי שמשון: "בוא עמי וניסע יחדיו..."

נכנסו השנים למכונת והתחילו לנסוע. האברך לא הבין לאן נוסעים בשעת לילה זו כשחושך על פני הארץ, ולאחר כעשרים דקות של נסיעה כשכבר לא נראו בתים באופק אלא רק אור הלבנה והכוכבים, התחיל האברך להיות מוטריד, ובכל זאת התחזק וישב על מקומו בסבלנות ולא שאל כלום, רק ציפה לראות איך יפול דבר. לפתע עצר הרב את רכבו ואמר לאברך: "יד כאן, ואני אחזור בעוד חצי שעה לקחתך, ובינתיים שפוך נפשך בכל כוחך לפני בורא כל עולמים, וה' יהיה בעוזך!" האברך פחד קצת לשהות לבדו בחושך במקום שומם, אך בכל זאת התחזק

בתקווה שמכאן תצמח ישועתו. הוא התחיל להתפלל בכל כוחו, עד שרבי שמשון חזר לקחתו. נכנס האברך למכונת והרגיש איך שרבי שמשון מסתכל אל תוך ליבו, האברך ציפה שיבשרו במזל טבא ויסע, אך רבי שמשון אמר לו כך: "וכי זוהי תפילה מעומק הלב? ללא שום דמעות? חזור והתפלל כפי שלא התפללת מימך, ואני אחזור בעוד עשרים דקות לקחתך..."

האברך התחזק באמונת חכמים ושב אל מקום התפילה, ואכן התפלל כפי שלא התפלל מעולם. עיניו זלגו דמעות ללא הפוגות, והוא הפיל תחינתו מעומקא דליבא. כאשר חזר רבי שמשון לקחתו, הסתכל עליו בפנים חדשות ובחיוך, ואמר לו: "עתה בטוח אני כי ישועתך קרובה וכי תזכה לפקידת זש"ק בקרוב!" וכך אכן הוה, לפקודת השנה נולדו לו תאומים, והיום ב"ה יש לו משפחה לשם ולתפארת, בנים ובני בנים ההולכים בדרך התורה.

לפעול בתפילה.

מעשה זה מלמדנו מה נקרא 'שערי

האברך פחד קצת לשהות לבדו בחושך במקום שומם, אך בכל זאת התחזק

דמעות לא נעללו, אבל הלימוד העיקרי שיש בו הוא, שרבי שמשון התכוון לומר לו עד היום עוד לא נגעת בנקודת הלב, וכאשר תפילתך תהיה מעומק הלב אז בוודאי תיענה! וכעין המסופר על **הרה"ק רבי מרדכי מלעכוויטש ז"ע**, שמי שהיה בא לפניו על דבר ישועה ורחמים, היה מדבר איתו דיבורי אמונה עד שהביאו לאמונה פשוטה ואמיתית ואז נושע. כי סוד התפילה היא קירבת אלוקים, ומהאי טעמא הולכים לצדיק לבקש על כל צרה שלא תבוא, כי מי כמו הצדיק יודע להתפלל כדבעי. אמנם **לא אדם כאשר הוא מחליט לעבוד באומנות התפילה, והוא מגיע להתעוררות נקודת הלב, וקירבת אלוקים, יכול הוא לפעול ולהיענות בתפילתו.**

ככוח חג הפורים לגלות את רצוננו!

עתה נעבור לימי הפורים.

גילוי כפורים. יום הפורים מסוגל מאוד לתפילה, מן השמים פותחים אז שערים שאדם יוכל להתפלל באמת, מתוך גילוי רצונו האמיתי. כי אדם יש לו כמה מיני רצונות, אך על פי רוב הם רצונות חיצוניים. והראיה, שכל יום הוא רוצה משהו אחר, ולכן זה לא נקרא שהוא באמת רוצה. כמו ילד שמבקש מאימו משחק פלוגי, ולמחרת רוצה משהו אחר, מה אומרת אימו, שהוא לא יודע מה הוא רוצה. כשיש רצונות מתחלפים זה חיצוני, ובהכרח שיש דבר פנימי שמעורר אותם, אלא שכל עוד יש כיוון על הלב זה מעכב מלהתפלל כראוי. אבל **בימי הפורים יש כוח מיוחד להוריד את הכיסוי, שיתגלה מה הוא רוצה באמת, שיוכל להרגיש מה רצונו האמיתי וכך יוכל להתפלל יותר טוב.**

נושע כפורים.

ונקדים לכך עוד מעשה. אשר בעצם הוא המשך למעשה הקודם. הגה"צ **רבי שמשון פינקוס זצ"ל** היה מקרב את המון העם בכל כנפות תבל לדרך היהדות, ואף לדרום אפריקה הגיע לקרב את הרבים. באחת מנסיעותיו לקייפטאון שבדרום אפריקה, התאכסן אצל יהודי אחד שהיה שתקן וטוב לב, ול"ע היה גם חשוך בניים שנים הרבה. סיפרו לרבי שמשון על מצבו וביקשוהו שיברך אותו שיזכה לזש"ק בקרוב, ואכן רבי שמשון זצ"ל בירכו בחום. זמן מה לאחר מכן התקשר אחד האנשים מארץ ישראל שאירגן את נסיעתו של הגר"ש לדרום אפריקה, ואמר לאותו יהודי שהנה מגיע יום הפורים וכל הפושט יד נותנים לו, לכן כדאי לו להתפלל בכוונה רבה

ולבקש מהקב"ה שיפקדנו בדבר ישועה ורחמים. ואף הוסיף וסיפר לו את המעשה על האברך מאופקים שזכה לזש"ק בכח התפילה.

בעל האכסניה הקשיב בקשב רב לכל הנאמר, וחשב בליבו שאמנם זו עצה טובה, אך בשל תכונות נפשו יהיה קשה לו מאוד להוציא אל הפועל, כי אין זה מטבעו להזיל דמעות ברבים ולהתפלל זמן ארוך בבית הכנסת שבו מתפלל.

והנה הגיע יום הפורים, היהודי הלך לבית הכנסת להתפלל ולשמוע קריאת המגילה, וזכר את מה שאמר לו היהודי מארץ ישראל אך לא היה נראה לו שיוכל לקיים זאת. אמנם כשהתחילו הקהל להתפלל שמונה עשרה, התחיל גם הוא את תפילתו, ולפתע הרגיש שנפתחו לו שערי תפילה ויכול הוא לבקש כל משאלות לבו, הוא התחבר לתפילה באופן שלא התפלל כל ימי חייו, עיניו זלגו דמעות ותפילתו נמשכה אחרי שכבר סיימו את התפילה והתחילו קריאת המגילה. הוא ידע שמתחילים לקרוא את המגילה ובמקום מגוריו היה רק מנין אחד לקריאת המגילה, אך לא היה מסוגל לסיים את תפילתו, הוא הרגיש שהשם יתברך פתח לו פתח להתקשר אליו, ועליו לנצל הזדמנות זו עד תום. וכן עשה, הוא המשיך והתפלל ובכה, ואנשים חשבו שאיבד את שפיותו, אך הוא בשלו, ממשיך להתפלל, וגם אחר שסיימו את קריאת המגילה עדיין עמד בתפילתו, והרגיש שגענו לו מן השמים.

ואכן לתקופת השנה נולד לו בן זכר במזל טוב.

הסיפור הוא לא מה שנושע בתפילה זו, אלא מה שזכה **ביום הפורים להגיע לתפילה אמיתית.** כי כפי שפתחנו בדברי הקב הישר' ימים אלו מסוגלים לתפילה, כביכול הקב"ה עכשיו במצב שפתוח אצלו. כמו להבדיל, גביר שבפורים מחלק סכומים יפים לכל הפושט יד, וכולם יודעים שזה רק היום, מי שיבוא מחוץ לא יקבל. זה דבר שמרגישים אותו בחוש, שתענית אסתר ופורים מסוגלים לתפילה. וכאשר מתפללים באמת, יש כוח להיושע.

פורים מגלה.

צריך ללמוד את אומנות התפילה, הבעיה היא שקשה למצוא את הרגשות האמיתיים ולעוררם, בתוך הלב יש משהו פנימי שצריך לעורר. וכמו בתורה, אם אדם רוצה ללמוד עם חברותא, זה לא דווקא שהוא רוצה חברותא, אלא הנפש שלו צמאה לשתות ממי התורה, ומכיוון שקשה לו לצמצם את המוח שלו, לכן הוא רוצה חברותא. **הרצון האמיתי הוא לזכות לקירבת אלוקים, וזה מה שצריך לעורר, ולבקש על שורש הדבר בעצמו.**

בימי הפורים אומר הקב"ה לכל יהודי 'מה שאלתך וינתן לך', קודם כל **תדע מה אתה רוצה, ואז כבר ינתן לך.** תהיה מקושר עם הפנימיות, ולא עם כבוד וכסף, **הנפש צריכה קירבת אלוקים,** ובכל השנה קשה לאדם להרגיש זאת, אך **בימים אלו הקב"ה מוריד את ההסתר, ולכן יותר קל להתפלל. וממילא אם מתפללים יכולים לפעול.**

ימי הפורים מסוגלים לכך

מהות השמחה והתפילה. זהו היסוד של הגאון מקוז'אניגלוב שכיון שימי הפורים הם ימי שמחה, לכן הם ימי תפילה! כי המהות של שמחה הוא שאפשר להוציא את הפנימיות שבדרך כלל היא מכוסה, ודבר זה מביא הרגשה של שמחה. אפשר אמנם לעורר שמחה בפעולות חיצוניות, אבל זה לא האמת, כי כל עוד שיש את אוטם הלב וכיסויו, אותה קליפה שלא נותנת להוציא מן הכוח אל הפועל את הרצון האמיתי, אזי קשה לאדם להיות בשמחה.

וכאמור בדבריו, **כאשר אדם בשמחה יכול הוא יותר בקלות להתפלל,** וכמו 'בעל שמחה' שיכול לברך, כי הוא כמו בעל הבית על השמחה, **השמחה היא שלו, הלב פתוח, הוא נעשה יותר רוחני, וכך יכול הוא להתפלל ולברך. כל המחייבת עמלק, והינחיא של פורים** 'ונח מאויביהם', היא **להסיר את ערלת הלב, שיוכל להתפלל יותר אמיתי, וממילא כל הפושט יד נותנים לו!**

ה' יעזור שנוכל לנצל הימים הללו כראוי, להגיע לגילוי הרצון האמיתי, להתפלל ולהושיע!

למי כדאי לשלוח משלוח מנות?

במהות מצות מתנות לאביזנים ומשלוח מנות!

כך מנצלים את יום הפורים

הבינני ואלמדדה: להתוודע ולהגלות שיש אנשים שאינם יודעים איך לנצל את היום, ורבים מנסים לדחוף את הזמן ושמוחים שיכולים ללכת לכל הסבים והסבתות ולמצוא את עצמם בשקיעת החמה. אמנם כן, חשוב מאוד ללכת לסבים ולסבתות וליתן להם משלוח מנות, אבל לשמח אנשים נדכאים הוא עבודת היום ופועל על האדם יותר מכל דבר אחר. וכשהאדם מתגבר על טבעו ונותן משלוח מנות מהודר למי שלבו טעון עליו ורמי טורא ביניהם, והכל כדי לעקור את הפירוד לבבות שיש לו, אין חביבה מעבודה זו ביום הפורים. וכבר שנינו במשנה ריש פאה שהבאת שלום בין אדם לחבירו היא אחת מהדברים שהאדם אוכל פירותיהם בעולם הזה והקרן קיימת לו לעולם הבא.

ידוע שהצדקה המעולה ביותר היא להעמיד את האדם על רגליו לפני שהוא יורד לגמרי ונהפך לעני המחזר על הפתחים. אף כאן, יש לפעמים מחלוקות שאפשר להציל אותן בעודן באבן בטרם נהפכו למלחמת עולם. אחר כך כבר יהיה הרבה יותר קשה לכבות את הדלקה. ובכן, כשהאדם מרגיש שחבירו כאוב עליו, יש לו את היכולת להציל בטרם תתפרץ אש המחלוקת. בקש שלום ורדפוהו. פעמים שדי במילה אחת טובה להחזיר את השלום והאהבה על כנם!

רכילות מסוג אחר...

הבינני ואלמדדה: ולא רק כשיש טורא בינו לבין חבירו, אלא גם כשיודע שיש טורא בין שנים אחרים, יכול הוא להשלים ביניהם ולהציל אותן מן הפירוד. אכן כשמתבוננים, הלא זהו ההיפוך של רכילות, כידוע שלכל דבר יש צד טוב וצד רע. יש קליפה שנקראת רכילות, ולדאבונו לב, אנו מבינים במה מדובר. יש לשון הרע, יש הוצאת שם רע, ויש לא תלך רכיל בעמך. הולך רכיל הוא מי שקונה כאן ומוכר שם, ממש כמו רוכל המוכר מיני סדקית. הוא קונה אצל אחד איזה ידיעה מסעירה ומוכר אותה לשני תמורת ידיעה אחרת שאותה יחזיר לראשון או ימכרנה לשלישי; הוא מטה אוזן לשמוע מה מתכננים לעשות בקהילה פלונית, והולך ומגלה זאת לאחרים, רק ברמיזה כמובן, וכך הוא קונה ומוכר, קונה ומוכר כל היום כולו, ומה הוא רוצה בזה? הוא רוצה קצת תשומת לב.

קליפה נוראית היא זו, כי חוץ ממה שהיא גורמת לפירוד לבבות נורא, היא גם משחחת את האדם ההולך רכיל. הקב"ה מסבב שהאדם ישמע דברים הנוגעים לו לעבודת ה' שלו. מכל דבר שהאדם שומע,

הדבר כשלומדים זאת במקורות חז"ל. יש מי שחושש שאם יתן משלוח מנות למי שאינו מחבבו, יהיה בזה נגיעה של שקר. ולמען האמת, אדרבה ואדרבה, זוהי צורת המצוה ותכליתה, שיתן משלוח מנות דוקא לאחד כזה, ובזה יעקור מליבו את הפירוד שביניהם.

לעצור מיד!

וראיתי בשיעורי הגר"א גניחובסקי זצ"ל שאמר על פי זה שכאשר יש לו לאדם טינה בלב על חבירו, אסור לו להשאיר אותה, כי אח"כ היא מתנפחת ונולד ממנה פירוד, בתחילה פירוד נסתר ואח"כ פירוד גלוי. ולכן מיד כשהאדם שם לב אליה, הוא צריך לעקור אותה! הוא הביא לזה משל מגידול שהתגלה ר"ל בגוף האדם, שאף שאינו ממאיר, עוקרים אותו כמה שיותר מהר, כי הוא יכול להיהפך לממאיר ואז הוא עלול לשלוח גרורות לכל עבר ר"ל ולהתפשט בכל הגוף. אף כאן, כשיש לו לאדם טינה בלב, דבר ראשון עליו לעקור אותה, שיתחיל לעשות לו כמה שיותר טובות, כי אם הטינה תגדל, היא תחלה אותו לגמרי.

אמנם בתחילה אין זה קל לעשות טובות למי שאינו מחבבו, אבל אדרבה, יסורים מכפרים. על האדם לדעת כך: הקושי שיש לך כשאתה בא לעקור את הטינה מלבך, יסורים הוא, והרי זה מכפר על עוונותיך, זה מנקה ומטוה את נשמתך, ומביא לך טובה וברכה בזה ובבא. כמה שזה יותר קשה, ככה זה מותיר בך רושם יותר גדול, ואת התועלת שבדבר אי אפשר לתאר כלל!

משלוח מנות מהשי"ת

הבינני: הצדיקים הרי אמרו שכמו שאנו מקיימים מצות משלוח מנות ומתנות לאביזנים, כך הקב"ה מקיים מצוות אלו לדידן, כי אנו נקראים רעיו של הקב"ה, כמו שנאמר "למען אחי ורעי" (עיי' רשי' חגיגה ז. א). ובכן, כמה שהאדם נותן לאנשים כאלה שמצדו אינם ראויים לקבל, אף הוא מקבל מהקב"ה משלוח מנות ומתנות לאביזנים כפי הצורך אע"פ שאינו ראוי.

ואלמדדה: אכן אנו צריכים ללמוד להיות יהודים כאלה שנותנים גם ובעיקר למי שהם מרגישים צורך להסיר בינינו וביןם פירושים. מי שרוצה להדר במהות המצוות, בנשמת המצוות, בנקודה ששם הקב"ה רוצה שנהדר, כשמוגיע ליום כזה שיש בו שתי מצוות חשובות אלה, משלוח מנות ומתנות לאביזנים, חוץ ממה שהוא מקיים אותן בבוקר עם קריאת המגילה לצאת ידי חובה, יש לו עוד שעות ארוכות שבהן הוא יכול להדר בהן יותר ויותר.

המהרש"א במסכת מגילה (ו. ה) כתב שיותר טוב ליתן משלוח מנות קטן ממשלוח מנות גדול.

הבינני: ומה ההסבר בזה?

ואלמדדה: ואפשר להסביר הסבר פשוט, כי כשהאדם נותן משלוח מנות גדול, זה בעיקר מעיד על הבשר (או בימינו - על העיצוב, הצורה החיצונית). מה שאין כן כשהוא נותן משלוח מנות קטן, כי אז זה מעיד על החיבה והרעיונות שיש לו אליו.

משלוח מנות - להרבות ריעות!

הבינני ואלמדדה: ביתר ביאור: כשהאדם נותן משלוח מנות גדול ומושקע, הגם שאין ביניהם חיבה מיוחדת, יש הסבר מדוע הוא נותנו, שהרי זה עושה רושם ומנקר את העינים. אך כשהוא נותן דבר קטן, כגון דג ובקבוק יין, כי אז אין שום הסבר לנתינתו אם לאו שהוא מחבבו. ומאחר שמצות משלוח מנות איש לרעהו נועד להרבות ריעות, נמצא שטוב יותר ליתן משלוח מנות כזה שהאהבה והחיבה היא זו שנותנת לו את חשיבותו!

אכן הצדיקים מדברים הרבה מזה שקליפת עמלק מתבטלת על ידי הוספת אהבה ואחוה, כי היא יוצרת חיבור שהוא היפך קליפת עמלק. ובפרט יש על זה הרבה דברי אלוקים חיים מהרה"ק רבי ישכר דוב מבעלזא זיע"א לאורך המגילה. הוא מבאר שפירוד לבבות הוא היפך קבלת התורה, וקיימו וקבלו נעשה על ידי שנולדה ביניהם אהבה ואחוה. ובזה הוא מפרש הלשון במגילה (ט, א) "קיבל היהודים את אשר החלו לעשות". וקיבל לשון יחיד, כי היו כאיש אחד בלב אחד, ולכן זכו לקבלת התורה אמיתית!

הנה במסכתות קטנות (כלה רבתי פ"ד ה"ו, דרך ארץ פ"א הל"ח) כתוב: "אם חפץ אתה להדבק באהבת חבירך, הוי נושא ונותן בטובתו". ופירושו כמה מהמפרשים וכן הוא מוכרח מעוד מקומות שאין המדובר במי שרוצה שחבירו יאהב אותו, אלא במי שרוצה לאהוב את חבירו. אם חפץ אתה לאהוב את חבירך. למה? כי אין זה טוב בשבילו שהוא שונא אותו!

'חבירי מרגיז אותי', 'חבירי עומד לי בדרך', 'חבירי הזיק לי', אבל בסוף אני בעצמי סובל מזה שאיני אוהב אותו, אך מה אעשה שאיני אוהב אותו? מה אעשה שיש כאן פרשה ישנה? אני רוצה לאהוב אותו, אבל איני יכול. על זה אומר התנא: הוי נושא ונותן בטובתו. תתחיל לעשות לו טובות וכבר תראה מה יקרה. אם אתה מצדך תעשה לו טובות, ייפתח בליבך איזה מעיין חדש של אהבה שיזרום ביניכם וייבטל לגמרי הפירוד שהיה ביניכם.

ידיעה נפלאה!

והגם שיכולים לדעת זאת גם מחכמת החיים, שונה

הרבנות

להתוודע ולהגלות שיש אנשים שאינם יודעים איך לנצל את היום, ורבים מנסים לדחוף את הזמן ושמוחים שיכולים ללכת לכל הסבים והסבתות ולמצוא את עצמם בשקיעת החמה.

אמנם כן, חשוב מאוד ללכת לסבים ולסבתות וליתן להם משלוח מנות, אבל - - -

לשמח אנשים נדכאים הוא עבודת היום ופועל על האדם יותר מכל דבר אחר! וכשהאדם מתגבר על טבעו ונותן משלוח מנות מהודר למי שלבו טעון עליו ורמי טורא ביניהם, והכל כדי לעקור את הפירוד לבבות שיש לו, אין חביבה מעבודה זו ביום הפורים!

הוא מטה אוזן לשמוע מה מתכננים לעשות בקהילה פלונית, והולך ומגלה זאת לאחרים, רק ברמיזה כמובן

מקבל ומשפיע. תכליתן אינה אלא לאחד את הלבבות!

האדם צריך להיות רוכל, וגם באופנים אחרים. למשל, האדם שמע דיבור יקר ומרגיש שהוא חייב להעביר אותו למישהו. הוא מחפש - למי אני יכול לומר אותו? לפתע מבטו נופל על אחד מחביריו - פלוני יהנה לשמוע את זה, פלוני חייב לשמוע את הסיפור הזה. מה הפשט? הפשט הוא ששקועים בדברים טובים ומבקשים להפיץ אור.

כעין זה יש מי שמריח שפלוני שרוי במצוקה כספית ומעביר את הידיעה לאלו שצריכים לדעת. יש לך איזו קופה? אני חושב שאפשר לעזור לפלוני. הנה כי כן, יש רכילותיות שהן בנין העולם. הקב"ה אומר ככה: אתה יודע משהו שיכול להועיל? עשה משהו בענין זה. דבר!!! דבר על זה, אבל רק באופן של בנין העולם.

הפץ אורה

הבינני ואחיה: דוגמא נוספת: פעמים הרבה רואים אנשים שיושבים באיזו קליפה

שגורמת להם לדבר כל היום באופן המדכא את הלב ומחשיך את העיניים - 'הדור הזה הוא דור איום ונורא... אין כלום, אין צדיקים, אין יראי שמים... יש רק נסיגנות קשיים ומכשולות... אנשים יורדים מן הדרך... אינך יודע אפילו כמה המצב חמור. זה הרבה יותר חמור מכפי שאתה מעלה בדעתך... לו היית יודע...'.

הנה זהו המקום להשתמש במדת הרכילות. גש אל האנשים האלה ואמור להם: 'אין לכם מושג כמה אנשים יש בימינו שהולכים ומתעלים, הולכים ומתרווממים. תעלו גם אתם על הרכבת. יש ברוך ה' תורה, יש עבודה, יש גמילות חסדים, יש יראת שמים. לא אלמן ישראל. התורה פתוחה לכל אחד! כך צריך להעביר את הידיעות האלה כדי שידעו מה קורה היום. בני ישראל מוסרים את נפשם לריבונו של עולם. אנשים נותנים מזמנם, אנשים נותנים מכספם, אנשים עושים דברים למעלה מדרך הטבע האנושי'. זוהי המציאות. צריך להעביר את זה, שהרי מצוה יש לדבר טוב על ישראל ולהודיע את טובם בעולם.

לזה נועדו מצוות משלוח מנות ומתנות לאביונים, להרבות אהבה בישראל, וזה מה שמביא לידי קבלת התורה. כפי שבפעם הראשונה לא היו יכולים לקבל את התורה רק כשהיו כאיש אחד בלב אחד, כן עכשיו כשבאים לקבל את התורה מאהבה, אי אפשר בלי זה, ואדרבה, כאן זה נחוץ יותר שהרי צריך לקבל את התורה מאהבה, ורק כשיש לו לאדם אהבת ישראל, יכול הוא להגיע לאהבת התורה ואהבת ה', כי האהבות תלויות זו בזו. ולכן כל אימת שהאדם עושה איזה דבר למעשה שמוסיף אהבה בין בני ישראל, הוא מהדר בעבודת היום, והקב"ה מחזיר לו במדה כנגד מדה ושולח לו ג"כ משלוח מנות!

הוא יכול ללמוד מה לעשות או מה לא לעשות, כמאמר הכתוב: מכל מלמדי השכלתי. והרי אמונים אנו על השגחה פרטית. כשאתה שומע דברים, כשאתה שומע איך אנשים מדברים ועל מה הם דואגים, אתה יכול להשתמש בזה לעבודת ה' שלך, לדעת מה לתקן בעצמך, או לדעת איך לעזור לאחרים. הולך לו האדם ומשתמש עם הכוח הזה להרע. הוא רואה משהו או שומע אחד מגלה איזה סוד ואומר בלבו: זו סחורה היא, אוכל להשתמש בה. הוא מניחה בתרמילו, ושש ושמה שהוא יכול להשתמש בזה כדי להתסיס קצת כמה אנשים ולהפיג את שעמומו. וכך הוא הולך ומשתמש בזה בשביל חורבן העולם במקום להשתמש בו בשביל בנינו.

ודבר זה משחית את נפשו. זה דומה קצת למי שעניו הסתגורו מחמת הממון, שהכל נהפך אצלו לכסף. בראש השנה אפשר לעשות כסף, ביום כיפור אפשר לעשות כסף, בנעילה, במפטיר יונה. הכל כסף אצלו, וכל המערכת שלו הושחתה כליל. וכאן ברכילות הלא זה גרוע פי כמה. הוא משתמש בהכל כדי לקבל איזו הערכה מדומה.

רצון ה' שנהיה רוכלים!

הבינני ואחיה: אך מדה טובה מרובה. הנה פעמים ששומעים אנשים הלומדים הלכות לשון הרע ורואים כמה הדבר חמור שפולטים מפייהם ביטוי כזה: בקיצור, צריך לשתוק כל היום. אסור לדבר שום דבר. אך ה' הפץ חיים' יצא כנגד זה בחרב ובחנית, כי מקורו ביצר הרע, כי כך האדם אומר לעצמו: והרי אני יכול לשתוק כל היום, ואם כן - מפטירין כדאממול, 'מה נשמע?'

אמנם כן, הקב"ה רוצה שהאדם יהיה רוכל. משלוח מנות נותנים על ידי שליח. ראובן שולח את שמעון שיתן ללוי ויאמר לו שהוא שלחו, וחוזר חלילה. זה שולח לזה וזה לזה, והתלמידים מתארגנים יחד לשלוח לרב. וכן בענין מתנות לאביונים. תעביר... תעביר מזה לזה, תהיה רוכל... אך לא רק מנות וכסף תעביר. הללו רק אמצעיים הם!

מעשה

מסופר על ה'אובה ישראל' מאפטא זיע"א שכל השנה מאס את הכסף, וכשהגיע חג הפורים, חיבבו וליטפו. וכשנשאל על ידי בנו לפשר הדבר, אמר: "אם הכסף יהיה מאוס אצלי היום, איך אוכל לקיים עמו מצות מתנות לאביונים? הרי לא ארגיש שאני נותן משהו. אני צריך להחשיבו כדי שאוכל לתת משלי לאחרים!"

הרבנה

אכן כן, המנות והכסף הן אמצעיים להוסיף אהבה, הן דרך לאחד את בני ישראל, לאחד

נאך פורים

איך ממשיכים שיהיה 'נאך פורים'?

כיצד נמשיך השמחה לכל השנה כולה?

מה שאנו רוצים לדבר עכשיו הוא בעיקר למה שנוגע לאחרי פורים. בימי הפורים אנו שרויים בשמחה עצומה אמנם, אך לפעמים כשהאדם כבר אינו נמצא בזמן השמחה וזקוק לחיזוק, הוא צריך שיהיה לו אז במה להדליק את המכונה, ולכן הוא צריך לקחת את הבנה אשר באמצעותה יוכל לקבל אז את מה שיש לו עכשיו גם בלי הבנה.

כיצד משמחין?

הבינני: נפתח בשאלה: הקב"ה הרי רוצה שבני ישראל יהיו בשמחה תמיד, וכבר אמרה תורה שכל התוכחה באה "תחת אשר לא עבדת את ה' אלוקיך בשמחה" (דברים כח, מז).

והשאלה היא איך אפשר לדרוש מן האדם להיות בשמחה? השמחה הלא היא רגש שמתעורר אצל האדם לאחר שציפה לאיזה דבר טוב והשיגו. ומה יעשה מי שציפה לאיזה דבר ולא קיבל, כגון מי שחיכה לשידוך ועדיין הוא מחכה, או למי שציפה לקבל בשורות טובות מהרופא והתאכזב? איך יוכל להיות בשמחה? נניח שהאדם מכריח את עצמו לשמוח, הוא אומר 'מזמור לתודה' ויוצא בריקוד, במידה מסוימת הלא הוא מרמה את עצמו. עכ"פ כך בני אדם מרגישים. אמנם גם בשעת השאלה צריכים להיות זהירים, כי הדבר פשוט וברור שמחה חיצונית היא ג"כ עבודה גדולה וחשובה מאוד בעיני ה'. אך עם כל זה, הלא ברור כשמש שהקב"ה חפץ בשמחה פנימית, ולשמחה פנימית אי אפשר להגיע רק על ידי השגת המטרה, ואם כן איך יתכן שהאדם מחויב להיות בשמחה בכל המצבים, כולל במצבים שלא השיגו בהם את המטרה.

שאלה גדולה

הבינני: והאמת ששאלה זו כבר נשאלה על ידי הראשונים הן לגבי אהבת ה', איך יתכן לחייב בה את האדם, והרי מדובר ברגש שמי שיש לו - יש לו, ומי שאין לו - אין לו. והן לגבי לא תחמוד, איך אפשר להזהיר את האדם שלא לחמוד. אם הוא חומד - הוא חומד. אתה יכול להזהירו שלא לעשות מאומה בגלל החמדה, אתה יכול לצוותו להאמין שהכל בהשגחה מן השמים, אבל החמדה, הלא היא קיימת.

ואלמדה: ומה היא התשובה שמופיעה בדברי הראשונים? התשובה היא שיש מהלכי מחשבה מסוימים שמעוררים את האהבה בלב, ויש מהלכי מחשבה מסוימים שכאשר האדם קובע אותם בליבו, הוא מפסיק לחמוד את מה שאינו שלו. הציווי של אהבת ה' הוא שיחשוב את המחשבות הנכונות, וכל כך ריבה לחשוב בהן בכמות ובאיכות, עד שיגיע לאהבת ה'. וכן לגבי לא תחמוד, האדם מצווה להרבות במחשבות האמונה שהקב"ה מטיב לו ועושה לו את כל צרכו, ומה שאינו ברשותו, אין לו צורך בו, וככל

שירבה לחשוב בהן, האמונה תתישב בלבו עד שיפסיק לחמוד את מה שאינו שלו.

במחשבה

הבינני ואלמדה: זוהי התשובה גם בענין השמחה, כדאינתא בבית אהרן 'בשמחה' הוא אותיות 'מחשבה'. מצות השמחה היא שהאדם יחשוב מחשבות שיעוררו בו את השמחה. האדם טוען: "קשה לי לחשוב את המחשבות האלה". אתה צודק שזה קשה. אבל יש לך מהלך ברור מה לעשות. אתה בעל הבית על המחשבות שלך והבחירה נתונה בידך לחשוב את המחשבות. וכמה זמן תצטרך לחשוב אותן? - עד שיפעלו על ליבך להיות בשמחה!

ובכן, יש דברים כלליים שהאדם צריך לחשוב כדי להיות בשמחה, אך מעבר להם יש דבר אחד שהאדם צריך לקבוע כמהלך במוח, וכפי שיבואר: מאחר שהאדם מבין שהשמחה הפנימית באה על ידי השגת המטרה, היינו על ידי שציפה לאיזה דבר והשיגו, עליו להבין שאם תוך כדי שהוא עובר באיזה מצב, הוא מתחזק באמונה שהקב"ה משיג עליו ומובילו להטיבו באחריתו, הרי הוא מגיע אל המטרה הגדולה ביותר. על האדם לזכור בכל עת שבעצם המציאות שהוא מחזיק ראש, או יותר נכון, מנסה להחזיק ראש, שהוא מושג מהקב"ה, הרי הוא מקיים את תכלית הבריאה, והקב"ה מתמלא שמחה ואומר: "כדאי היה לי לברוא את כל הבריאה כולה רק בשביל יהודי זה שיזכור שהוא מושג ממני". וכשיבין שהוא משיג את המטרה, ממילא תתעורר השמחה בלבו.

על חיינו המסורים בידך

חשוב מאוד להבין זאת. הרי יש דעה בהלכה שאין יוצאים בתפילת שמונה

עשרה אם אין מכוונים בברכת מודים.

הבינני: והנה לכאורה יש לשאול: היכן במודים יכול האדם להוסיף הודאה מדיליה? הלא תראה, לדוגמא, בברכת רפאנו, שאם האדם רוצה, הוא יכול להוסיף תפילה על החולה, ויש לזה נוסח מוכן הנדפס בסידור. מה עם ברכת מודים? למה אין כתוב בסידור לפני ועל כולם: "הרוצה, יוסיף כאן הודאה על דברים מסוימים שברצונו להודות עליהם"?

ואלמדה: התשובה היא שבברכת מודים או אומרים כך: "גודה לך ונספר תהלתך על חיינו המסורים בידך ועל נשמותינו הפקודות לך".
אנו נותנים לו הודאה על עצם זה שהוא מנהל אותנו ומוביל אותנו להטיב לנו באחריתנו. עזוב עכשיו את הפרטים המסוימים. אמנם אף הם נכונים, אף עליהם צריך להודות, אבל יש הודאה יסודית בהרבה, והיא ההודאה על כך שהקב"ה מנהלנו. הוא מנהל אותי, הוא מלווה אותי, הוא מוביל אותי לאן שאני צריך להגיע. הוא מחזיק בי בכל מצב שאני נמצא, אע"פ שאני רדום, אע"פ שאני רוצה, אע"פ שלגופי יש שיטה אחרת בענין, והוא מוביל אותי אל המקום שאלי אני צריך להגיע. הוא מסדר את כל התנאים מסביב באופן שיסייעו לי להגיע לשם.

איני יודע כמה אנשים מכוונים את פירוש המילות האלה. אני מודה לך על עצם זה שאני מסור בידך. הרי אומר: "על דבר קטן זה שאירע, הילד שבר איזה כלי, או איבד איזה חפץ. על זה גופא אני מודה לך. אני מודה לך שאני מסור בידך ואתה מוביל אותי לאן שאני צריך להגיע". כשהאדם מכוון זאת, הרי הוא מרגיש בכל עת ובכל שעה שהוא משיג מטרות, מטרה אחרי מטרה. וממילא הוא שרוי תמיד בשמחה.

לא שמחה חיצונית, אלא שמחה פנימית עמוקה!
- - - לכל השנה כולה!

נתרם ע"י ידידנו
הרה"ח רבי **אהרן אבלס** שליט"א
לרגל שמחת הבר מצווה לבנו החשוב
ה"ה משה נחמן הי"ו
יה"ר שיזכה לראות ממנו רוב נחת דקדושה
מתוך אמונה וביטחון!

האם לפתע הרגשת שאתה מתחבר להשי"ת - דבק בו, מאמין בו ובוטח בו?
זכה עוד יהודי להתחבר ולהתענג על ה' בעבודתו אותו מיט הבנה!
בעת שמחה או בעת שמצפים לישועה או הנצחה וכדומה, פנה אלינו בדרכים אלו:

- בעמדות 'נדרים פלוס', בקופת 'הבינני' ואלמדה.
- דרך נציגנו הנאמן במס' פלאפון: 0533 19 1594 • בשליחת הודעה לדוא"ל המערכת.

המעוניין להפיץ באזור מגוריו ובשכונתו - נא ליצור עימנו קשר.

ליהודים היתה אורה ושמחה...
בעת עומדינו ימים ספורים לפני חג הפורים הבעל"ט, מבחר שיעורים בהירים, ברורים ושווים לכל נפש יעלוך מעלה מעלה בהבנת מהותו ועניינו של יום הפורים על כל מצוותיו, עיקריו וענייניו!
טלפון ישיר שע"י 'קול הלשון': 0732.951.337
לגישה ישירה לתיקית 'חודש אדר ופורים' לחצו בכניסתכם למערכת *# ולחצו מכן: 111 180.
קול הבינני
א"י - 072.257.7726 | ארה"ב - 718.686.8300
בריטניה - 0204.586.2115 | בלגיה - 03.300.0223
לתיירות והנחת שיעור, וכן לקבלת השיעור דבר יום בימונו ניתן לפנות ישירות למכון 'הבינני' בדוא"ל info@machonhavineimi.com
למחלקת הגליון בקביעות 060263@gmail.com

שבת התעלות והתחזקות

הרב **שמעון שפיצער שליט"א**

יתקיים בס"ד **שבת קודש פרישת צו שבת פרה** כ אדר ב' תשפ"ד
בישיבת צור יעקב טלו-סטון

מטבח התקנות מובל

להרשמה:
במייל: s033096216@gmail.com
ניתן לשלוח מייל לקבל לינק להרשמה:
בן השעה 12:00-13:00 בצהריים 20:00-22:00 בערב

בטלפון: **033096216**
אז בין השעות

המחיר הוא **עד יום ה' פרישת ויקרא** בשעה 13:00
לאחרי' המחיר יעלה ל-100 ש"ח

המחיר לשבת המזומן **780 ש"ח**
לנרשמים ללא לינה 720 ש"ח אפשר עד 3 תשלומים באשראי

ניתן לשמוע עדכונים בנוגע לשבת בקו עדכונים הבינני: 073-347-8404